

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul XI nr.128

August 2008

Cuprins

<i>Tendințe generale</i>	- August 2008: evoluție pozitivă a principalilor indicatori economici în construcții, dar mixtă în industrie 2
<i>Evoluția producției</i>	- Întreruperea trendului ascendent al producției industriale; extindere în continuare a activității de construcții 3
<i>Stocuri</i>	- Produse finite: absorbție în industrie; acumulare în construcții. Disponibil normal de materii prime 6
<i>Factori care frânează producția</i>	- Insuficiența cererii – principala cauză de limitare a producției 7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Dinamică pozitivă a numărului de salariați în ambele sectoare, mai accentuată în construcții 8
<i>Prețuri de producție</i>	- Atenuare a traiectoriei crescătoare a prețurilor de producție 9
<i>Investiții</i>	- Extindere în continuare a investițiilor 10
<i>Profitabilitate</i>	- Rata profitabilității: stagnare în industrie; creștere mai lentă în construcții..... 11
<i>Secțiuni grafică – evoluții sectoriale</i>	12
<i>Precizări metodologice</i>	16

Tendențe
generale

August 2008: evoluție pozitivă a principalilor indicatori economici în construcții, dar mixtă în industrie

Rezultatele sondajului de conjunctură realizat de BNR pentru luna august relevă expectații divergente asupra principalilor indicatori economici din industrie, o contribuție substanțială revenind unui factor de natură sezonieră – derularea perioadei de concedii. Condițiile climatice favorabile au generat menținerea expectațiilor optimiste în construcții.

Volumul producției industriale va înregistra o posibilă restrângere față de luna iulie, traiectorie sugerată de coborârea soldului conjunctural¹ de la +16 la sută la -13 la sută; în construcții însă, producția va continua să se extindă (soldul opiniilor: +62 la sută).

Portofoliul total al comenzilor adresate companiilor industriale nu se va modifica comparativ cu intervalul precedent (sold conjunctural: -1 la sută), o evoluție similară fiind anticipată și în cazul comenzilor pentru export. În construcții însă, volumul comenzilor își va accelera ritmul de creștere (dublare a soldului conjunctural, până la +54 la sută).

Estimările referitoare la stocurile de produse finite indică o ușoară absorbție în industrie (sold al opiniilor: -15 la sută), dar o acumulare în construcții (+34 la sută). Disponibilul de materii prime va rămâne la o dimensiune normală, ponderea răspunsurilor de acest tip reprezentând 95 la sută din totalul aferent celor două sectoare economice.

Principalii factori de frânare a bunei desfășurări a procesului de producție în industrie și construcții rămân insuficiența cererii (invocată de 18 la sută dintre respondenți), evoluția cursului de schimb și blocajul financiar.

Piața forței de muncă se va caracteriza prin posibila întrerupere a trendului ușor descendent al numărului de salariați din industrie, dată fiind inversarea de semn a soldului conjunctural (de la -9 la sută la +16 la sută) și prin menținerea traiectoriei crescătoare în construcții (+37 la sută). În industrie, stabilitatea indicatorului este întrevăzută de peste 60 la sută dintre managerii intervievați.

Prețurile de producție își vor încetini probabil dinamica în luna august, evoluție sugerată de reducerea de 1,5 ori și respectiv de 2 ori a soldului pozitiv al opiniilor în cele două sectoare economice (până la 29 la sută în industrie, respectiv 16 la sută în construcții). Nu se vor opera modificări ale prețurilor în cazul a 57 la sută din numărul total al companiilor analizate.

Noi acumulări de capital sunt estimate atât pentru industrie, cât și pentru construcții (solduri conjuncturale: +30, respectiv +37 la sută). Stabilitatea investițiilor este anticipată de circa 60 la sută dintre participanții la sondaj. În industrie, rata profitabilității nu se va modifica semnificativ față de luna iulie; în construcții, anticipațiile se mențin pozitive, însă nu este exclusă o încetinire a dinamicii indicatorului.

¹ Exprimă tendința indicatorului și se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile și cea a opiniilor nefavorabile.

Înteruperea trendului ascendent al producției industriale; extindere în continuare a activității de construcții

În luna august, volumul total al comenzilor adresate companiilor industriale se va menține probabil la un nivel apropiat celui din intervalul precedent, în condițiile în care soldul opiniilor s-a redus la -1 la sută (față de +17 la sută). În construcții însă, portofoliul comenzilor își va accelera ritmul de creștere, soldul conjunctural dublându-se comparativ cu luna iulie (+54 la sută). Circa 36 la sută dintre managerii intervievați nu estimează modificări ale acestui indicator.

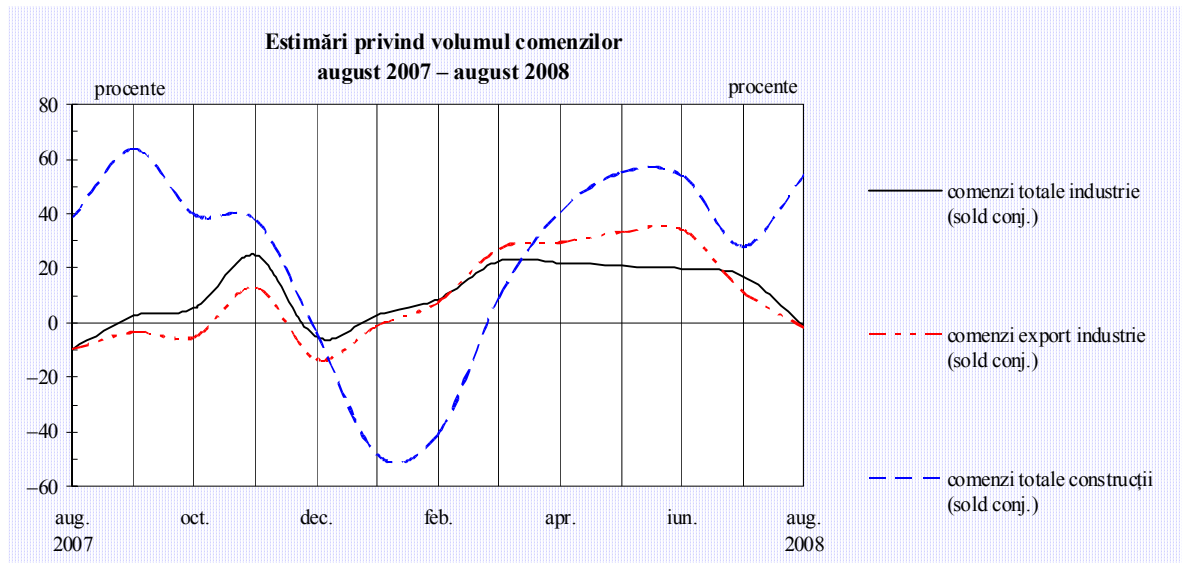
Stoparea extinderii volumului total al comenzilor în industrie este atribuită, pe de o parte, inversării traiectoriei acestui indicator în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și în industria mijloacelor de transport (solduri conjuncturale: -30, respectiv -62 la sută), iar pe de altă parte, menținerii tendinței descendente în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (-52 la sută). În sens invers vor evolua comenzile în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria materialelor de construcții și în industria alimentară, a băuturilor și a tutunului (solduri conjuncturale pozitive cuprinse între 35 și 64 la sută).

Evoluții în industrie	Iul. 2008	Aug. 2008
Producția	↗	↘
Comenzi noi - total, din care:	↗	↘
Comenzi noi pentru export	↗	↘
Gradul de utilizare a capacităților de producție	80%	81%

O evoluție similară este posibil să se înregistreze și în cazul comenzilor pentru export adresate companiilor industriale, soldul opiniilor coborând de la +11 la sută la -2 la sută. Stabilitatea indicatorului este întrevăzută de circa 40 la sută dintre respondenți.

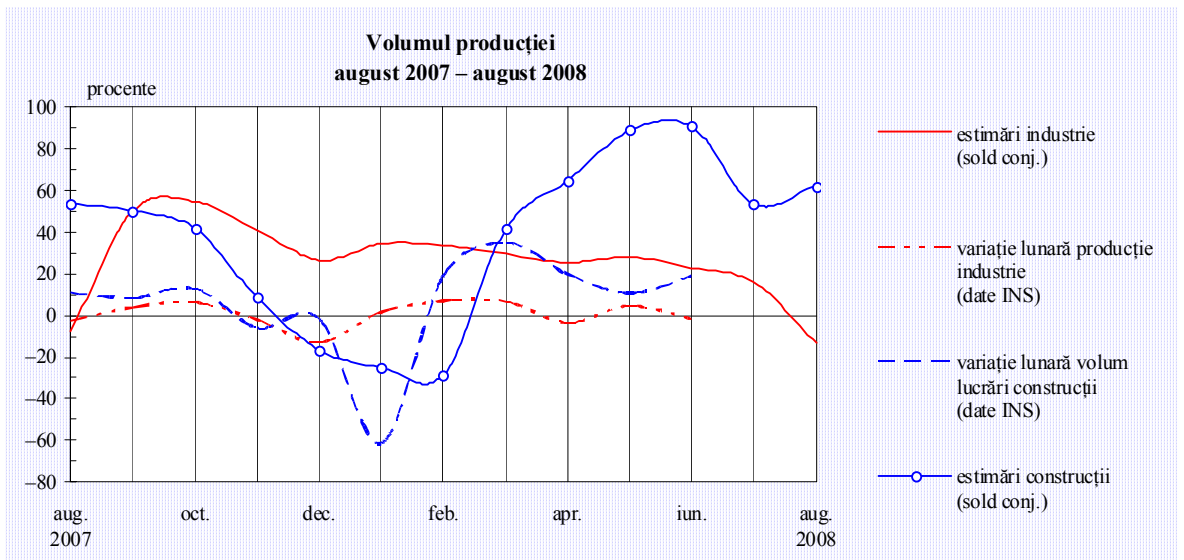
Analiza în structură relevă inversări de semn pentru industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și pentru industria mijloacelor de transport, dar și o pantă în continuare descrescătoare a cererii externe de materiale de construcții (soldurile conjuncturale variază între -37 și -62 la sută). La extremitatea opusă se va situa industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari – ameliorare a anticipațiilor, sugerată de majorarea soldului conjunctural de la -32 la +64 la sută.

Volumul total
al comenzilor:
industrie →
construcții ↗

În luna august, volumul producției industriale va înregistra o posibilă restrângere – comportament de natură sezonieră, asociat derulării perioadei concediilor. Evoluția este sugerată de coborârea soldului conjunktural de la +16 la sută în iulie la -13 la sută. Condițiile climaterice favorabile vor determina însă extinderea în continuare a activității de construcții (sold al opiniilor: +62 la sută). Stabilitatea indicatorului este estimată de circa 32 la sută dintre participanții la sondaj.

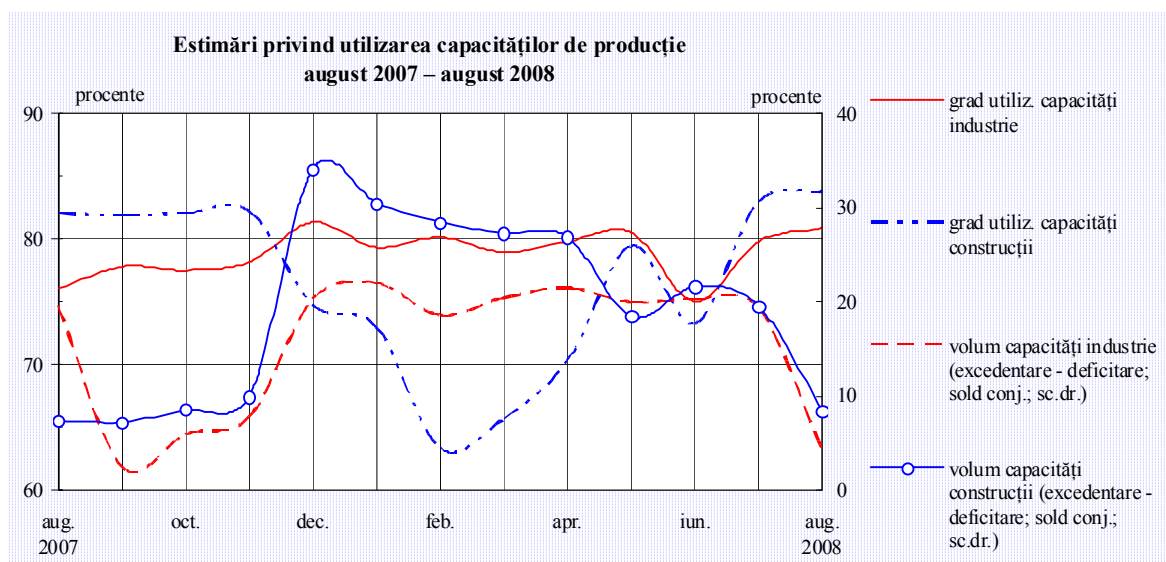
Volumul
producției:
industrie ↘
construcții ↗

Expectațiile pesimiste sunt mai frecvente în industria mijloacelor de transport, activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde și în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (solduri conjunkturale cuprinse între -59 și -37 la sută). De remarcat este și temperarea dinamicii producției în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, expectațiile managerilor intervievați indicând o probabilă stagnare a activității în luna august (soldul conjunktural pozitiv s-a diminuat de circa 5 ori, până la +11 la sută, concomitent cu creșterea până

la 65 la sută a ponderii respondenților care nu întrevăd modificări ale indicatorului). Stabilitatea producției este anticipată și de 61 la sută dintre companiile din industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, dar și de toți respondenții din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporti. În schimb, industria materialelor de construcții va cunoaște probabil o revigorare a activității, sugerată de revenirea soldului opiniilor în domeniul valorilor pozitive (+51 la sută, de la -36 la sută), iar activitatea de prelucrare a lemnului își va menține traiectoria ascendentă (+36 la sută).

Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție se va menține ridicat (81 la sută în industrie, respectiv 84 la sută în construcții). Cele mai bune performanțe sunt estimate în industria materialelor de construcții și în activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporti (între 90-91 la sută).

Expectațiile privind disponibilul de capacități de producție în industrie și construcții indică un nivel adecvat al dotărilor în 92 la sută dintre companiile analizate. Soldul pozitiv al opiniilor s-a redus substanțial față de intervalul precedent în ambele sectoare (de aproape 5 ori în industrie, până la 4 la sută, și de la 20 la sută la 8 la sută în construcții).

Cele mai ferme opinii în sensul unui volum suficient al capacităților de producție au fost formulate de respondenții din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria mijloacelor de transport, industria materialelor de construcții, industria de mașini și echipamente, de mașini și aparate electrice și din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (ponderile variază între 91 și 100 la sută). Capacități excedentare sunt mai probabile în activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporti și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (solduri conjuncturale: +96, respectiv +55 la sută).

Stocuri

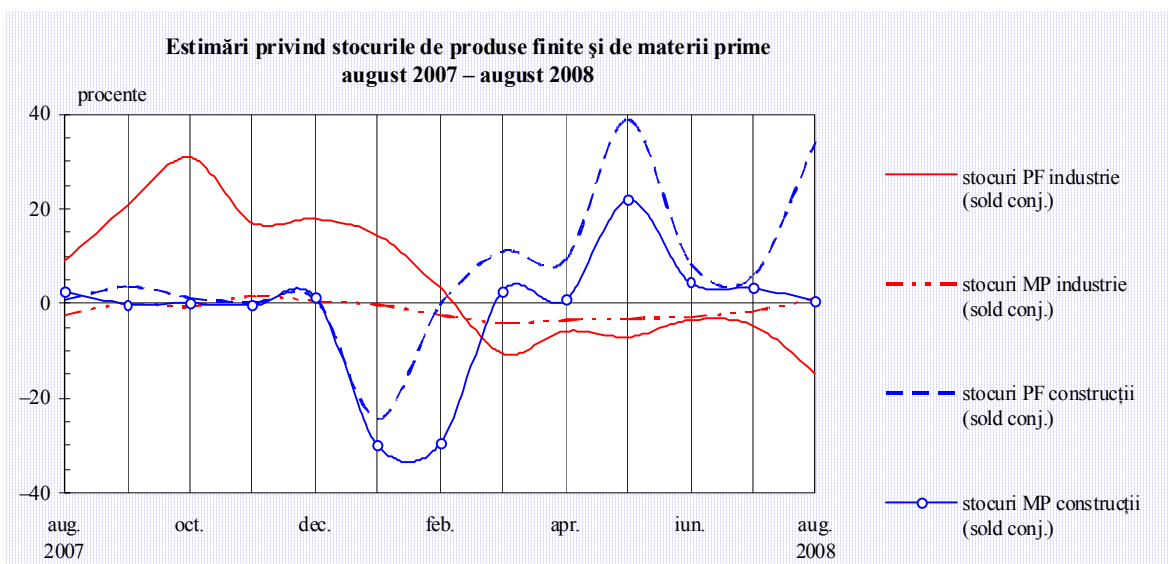
**Produse finite: absorbție în industrie; acumulare în construcții.
Disponibil normal de materii prime**

Pentru luna august, estimările referitoare la stocurile de produse finite sunt divergente: în industrie este posibilă o ușoară diminuare (soldul opiniilor a coborât de la -5 la -15 la sută), în timp ce în construcții, indicatorul (definit prin volumul lucrărilor ajunse în faze avansate de execuție) se va majora (sold conjunctural: +34 la sută, față de +6 la sută). Aproximativ jumătate din numărul total al respondenților întrevăd menținerea disponibilului la nivelul lunii precedente.

Evoluții în industrie	Iul. 2008	Aug. 2008
Stocurile de produse finite	↘	↘
Stocurile de materii prime	↘	↗

Restrângerea stocurilor de produse finite la nivelul industriei va fi atribuită în principal industriei de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (sold conjunctural: -70 la sută) și industriei mijloacelor de transport (-45 la sută). Traectoria va fi estompată de menținerea acumulărilor de stocuri în industria extractivă și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde (solduri conjuncturale: +51, respectiv +24 la sută). Plasarea indicatorului la dimensiunea din intervalul precedent este mai probabilă în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria de mașini și echipamente, de mașini și aparate electrice, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (în opinia a 82 până la 99 la sută dintre managerii intervievați).

Stocuri PF:
industrie ↘
construcții ↗
Stocuri MP:
normale

Și în luna august, atât industria, cât și construcțiile vor consemna o dimensiune normală a stocurilor de materii prime, ponderea răspunsurilor de acest tip reprezentând 95 la sută din totalul aferent celor două sectoare economice (solduri conjuncturale: +1 la sută în ambele cazuri).

Similar intervalului anterior, un nivel normal al stocurilor de materii prime este întrevăzut mai ales în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria mijloacelor de transport, industria materialelor de construcții, industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria de mașini și echipamente, de mașini și aparate electrice, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și în activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi – ponderea răspunsurilor de acest tip variază între 94 și 100 la sută. Stocuri excedentare sunt estimate îndeosebi în sectorul extractiv și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (solduri conjuncturale: +47, respectiv +55 la sută).

*Factori care
frânează
producția*

Insuficiența cererii – principala cauză de limitare a producției

În opinia a 18 la sută dintre participanții la sondaj, cererea insuficientă va exercita, și în luna august, o influență restrictivă asupra activității din industrie și construcții. Acțiunea acestui factor va fi resimțită de 46 până la 64 la sută dintre companiile din industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, sectorul extractiv și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV, dar și de 34 la sută dintre întreprinderile de construcții (în acest ultim caz, merită din nou precizat faptul că informația trebuie privită cu rezervă, întrucât cel puțin pe segmentul rezidențial este posibil să primeze influența exercitată de prețurile descurajante practicate).

O altă cauză de limitare a bunei desfășurări a procesului de producție o constituie evoluția cursului de schimb. Acest factor este invocat de 8 la sută dintre managerii intervievați, aparținând cu precădere industriei textile, de confecții, pielărie și încălțăminte, industriei chimice, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și industriei de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (ponderi cuprinse între 31 și 45 la sută).

Tot 8 la sută este și ponderea respondenților care indică influența negativă a blocajului financiar, opiniile cele mai ferme în acest sens provenind din sectorul extractiv, industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și din activitatea de construcții (ponderile variază între 33 și 46 la sută din totalul fiecărei ramuri).

Alți factori de frânare a producției sunt nivelul ridicat al dobânzilor bancare (5 la sută) și dificultățile de aprovizionare cu materii prime (3 la sută).

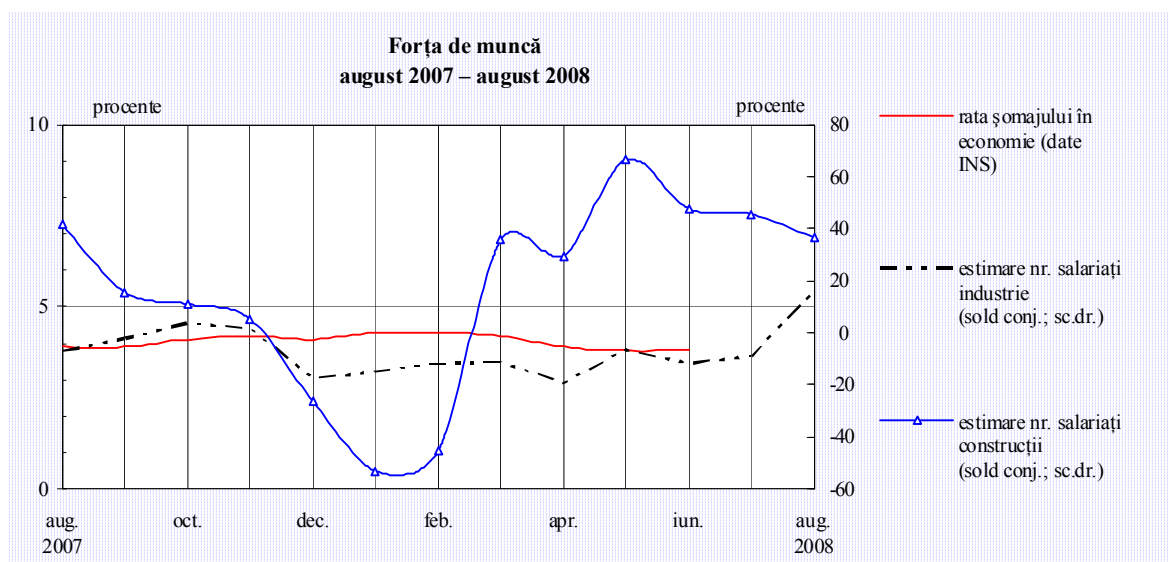
Utilizarea
forței
de muncă

Dinamică pozitivă a numărului de salariați în ambele sectoare, mai accentuată în construcții

În luna august, piața forței de muncă se va caracteriza prin posibila întrerupere a trendului ușor descendent aferent numărului de salariați din industrie, dată fiind inversarea de semn a soldului conjunctural (de la -9 la sută la +16 la sută). Merită menționat însă că peste 60 la sută dintre companiile industriale nu vor opera modificări în dimensiunea personalului angajat. În construcții, indicatorul analizat își va menține traiectoria crescătoare (sold al opiniilor: +37 la sută).

Ritmul ușor pozitiv al numărului de salariați în industrie va fi generat îndeosebi de reluarea angajărilor de personal în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (sold conjunctural: +94 la sută) și în activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi (+97 la sută). Reduceri, dar de mică amplitudine, ale numărului de angajați sunt posibile mai ales în sectorul extractiv și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde (solduri conjuncturale: -29, respectiv -24 la sută). Nu se preconizează modificări ale numărului de salariați în circa 90 la sută dintre companiile din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și din industria materialelor de construcții, precum și în toate companiile din industria mijloacelor de transport și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

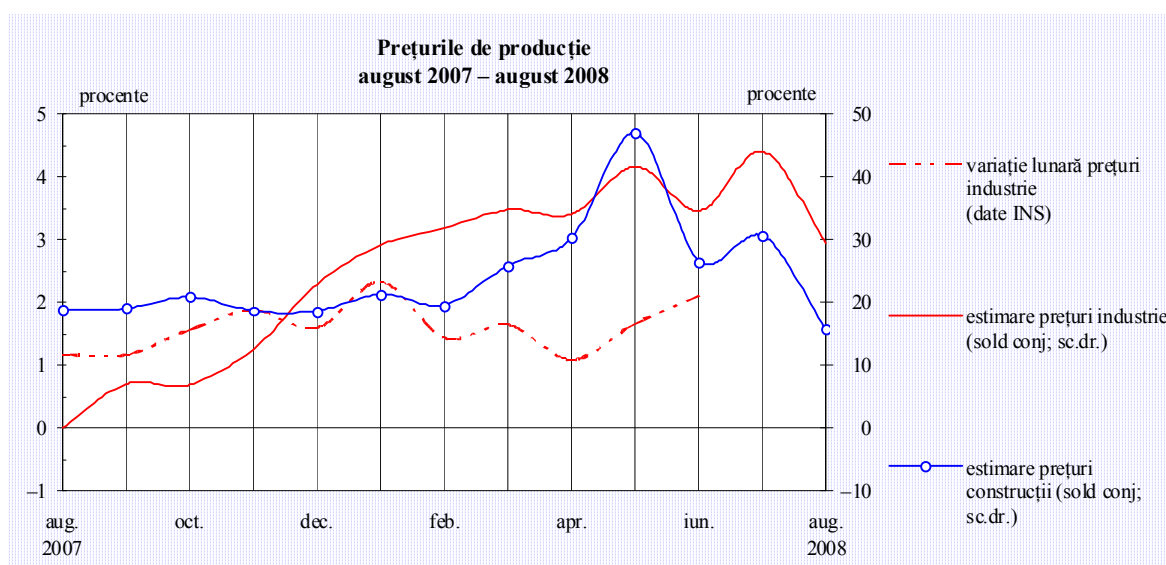
Numărul
de salariați:
industrie ➔
construcții ➔

Atenuare a traiectoriei crescătoare a prețurilor de producție

Prețurile de producție își vor încetini probabil dinamica în luna august, evoluție sugerată de reducerea de 1,5 ori și respectiv de 2 ori a soldului pozitiv al opiniilor în cele două sectoare economice (până la +29, respectiv +16 la sută). Nu se vor consemna modificări ale indicatorului în 57 la sută din numărul total al companiilor analizate.

În sensul decelerării de ritm s-au pronunțat mai ales respondenții din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (soldul conjunctural a scăzut de la +61 la +48 la sută) și din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (de la +96 la +37 la sută). Creșteri ale prețurilor de producție sunt anticipate și în sectorul extractiv, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (soldurile opiniilor variază între +35 și +55 la sută). Stabilitatea indicatorului este întrevăzută de 91 până la 100 la sută dintre companiile din industria de prelucrare a lemnului, industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte, industria de mașini și echipamente, de mașini și aparate electrice, industria mijloacelor de transport, industria materialelor de construcții și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi.

*Decelerare
a ritmului
de creștere
a prețurilor
de producție*

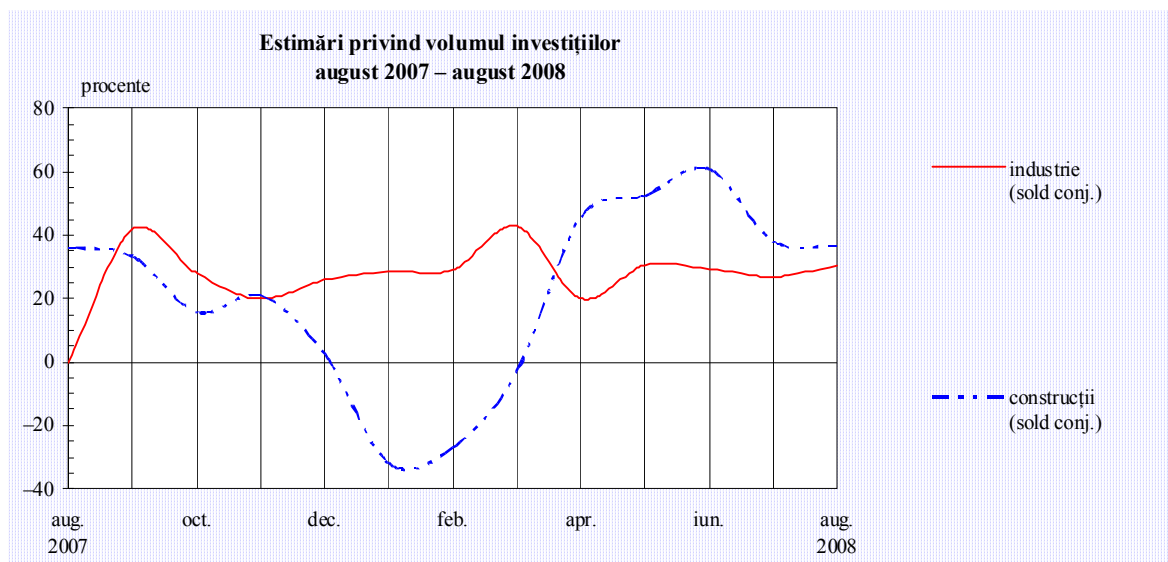
Investiții

Extindere în continuare a investițiilor

În luna august, ambele sectoare analizate vor înregistra noi acumulări de capital (solduri conjuncturale: +30 la sută în industrie, respectiv +37 la sută în construcții). Stabilitatea indicatorului este anticipată de circa 60 la sută dintre managerii intervievați.

Perspectiva optimistă în industrie este datorată, pe de o parte, intensificării efortului investițional în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (în ambele ramuri, soldul pozitiv al opiniilor s-a majorat de peste 2 ori față de luna iulie, ajungând la +61, respectiv +70 la sută), iar pe de altă parte, menținerii traiectoriei crescătoare în sectorul extractiv și în industria materialelor de construcții (+55, respectiv +53 la sută). În schimb, nu se vor mai efectua acumulări de capital în industria mijloacelor de transport, stabilitatea indicatorului fiind anticipată de 79 la sută dintre respondenți. Nu se estimează modificări ale indicatorului nici în 83 până la 99 la sută dintre companiile din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte, activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suport și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

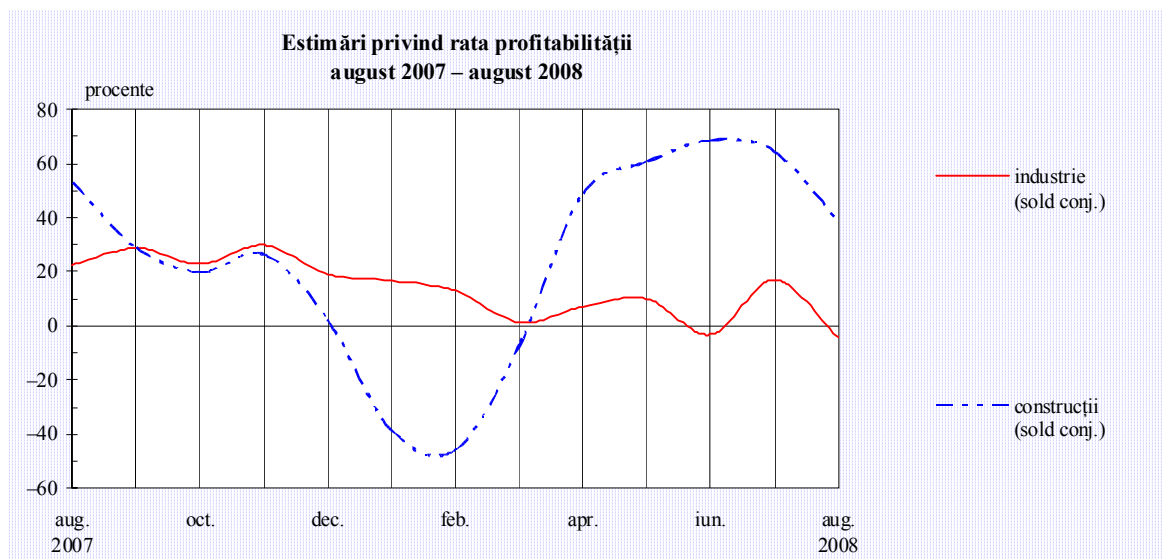
Investiții:
industrie ↗
construcții ↗

Rata profitabilității: stagnare în industrie; creștere mai lentă în construcții

În industrie, performanța economică nu se va modifica semnificativ față de luna iulie, în condițiile în care peste 55 la sută din numărul respondenților anticipează o rată stabilă a profitabilității, iar soldul opiniilor este marginal negativ (-4 la sută). În construcții, anticipațiile se mențin pozitive, însă nu este exclusă o încetinire a dinamicii indicatorului (soldul conjunctural pozitiv a scăzut de la 65 la 39 la sută).

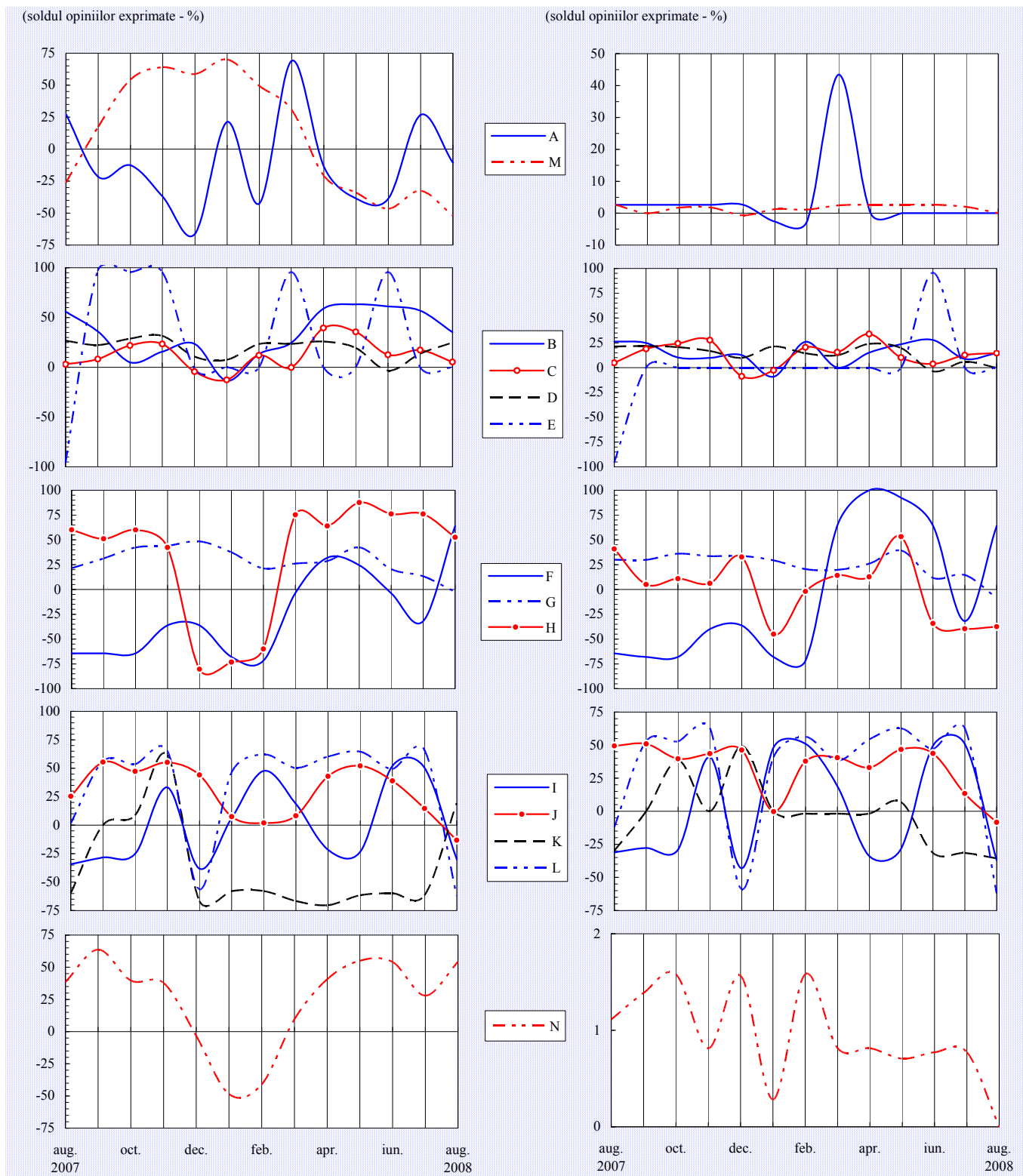
Atenuarea optimismului privind performanțele în industrie va fi generată în principal de scăderea ratei profitabilității în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (după ce în luna iulie toți respondenții au estimat stabilitatea indicatorului, în intervalul analizat soldul conjunctural a coborât la -67 la sută) și în industria extractivă (-49 la sută), de întreruperea traiectoriei crescătoare în industria mijloacelor de transport (88 la sută dintre participanții la sondaj nu întrevăd modificări ale ratei profitabilității în luna august, în timp ce în iulie soldul opiniilor a fost de +49 la sută), dar și de menținerea pe trend descendent a rezultatelor companiilor din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (sold conjunctural: -55 la sută). În afara industriei mijloacelor de transport, performanța economică nu se va modifica nici în opinia a 72-75 la sută dintre companiile din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria de mașini și echipamente, de mașini și aparate electrice și din industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice.

*Rata profitabilității:
industrie →
construcții:
temperare
de ritm*

Evaluarea volumului comenzilor totale

Evaluarea volumului comenzilor pentru export

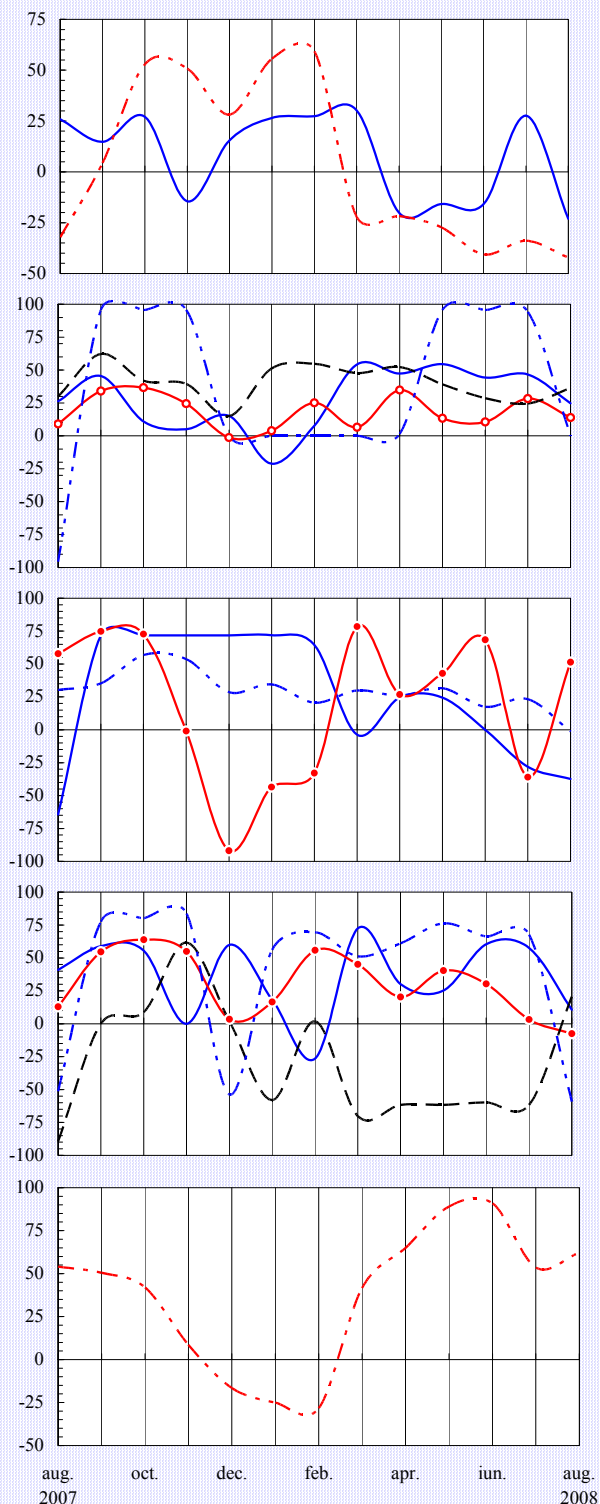
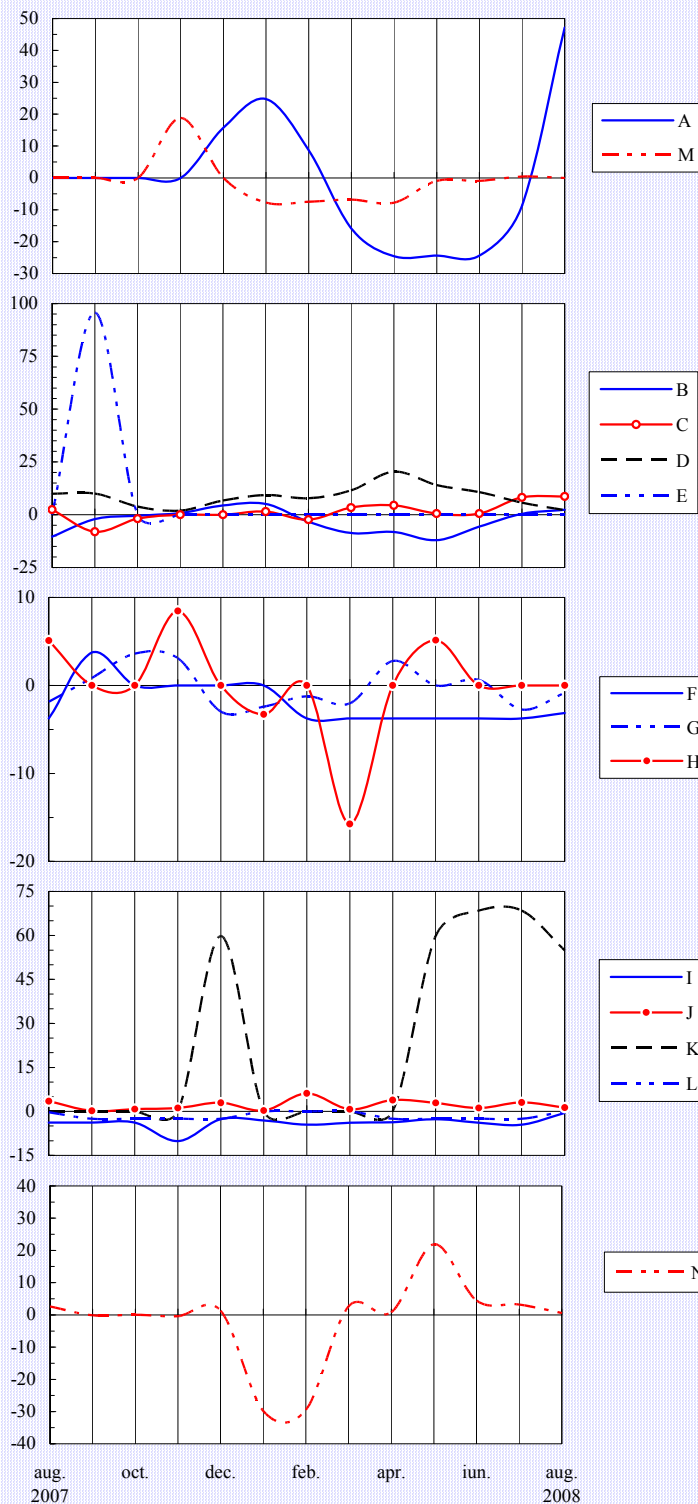
Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

Tendența preconizată a producției

(soldul opiniilor exprimate - %)

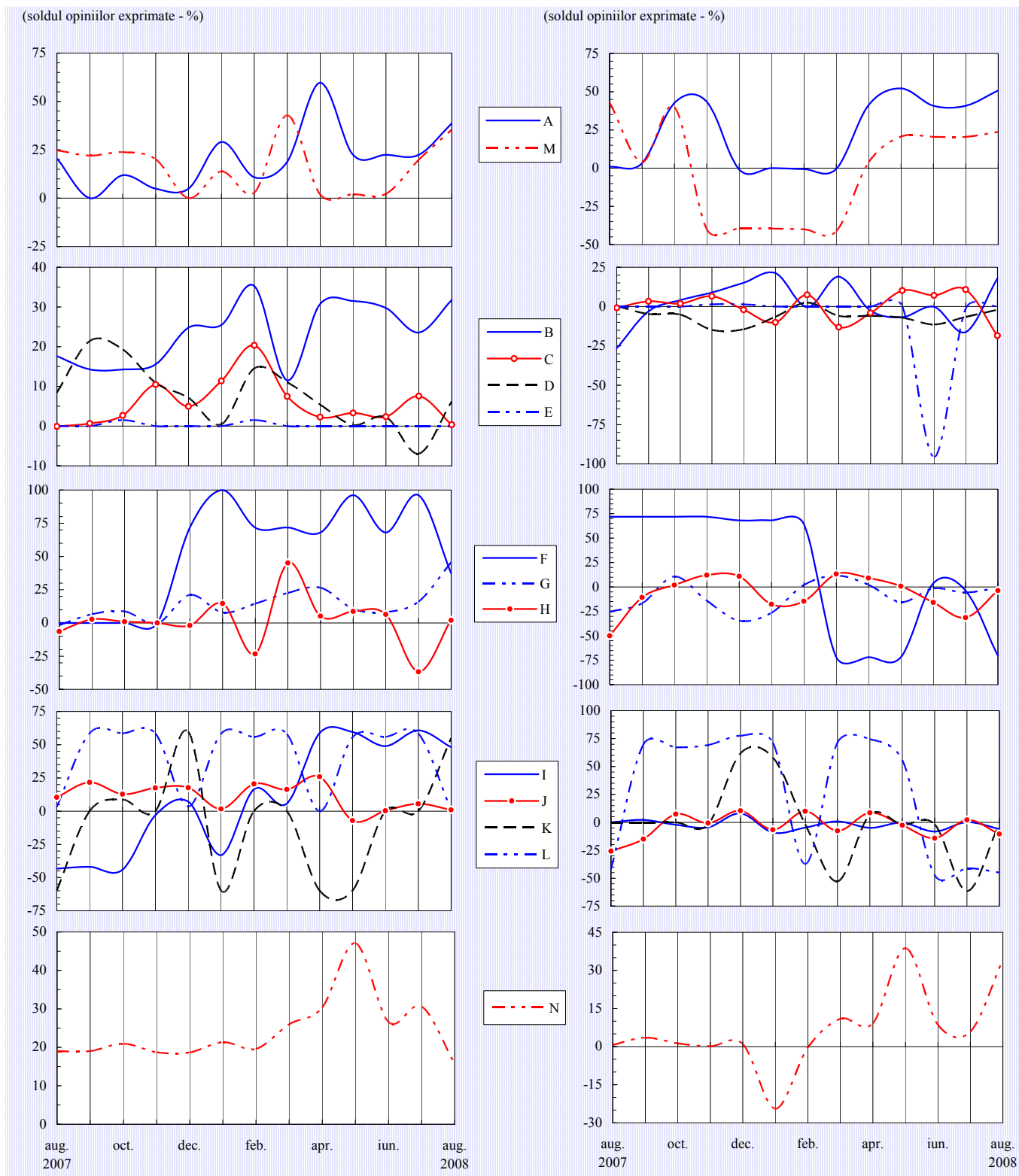
(soldul opiniilor exprimate - %)

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Tendința prețurilor de producție

Evaluarea stocurilor de produse finite

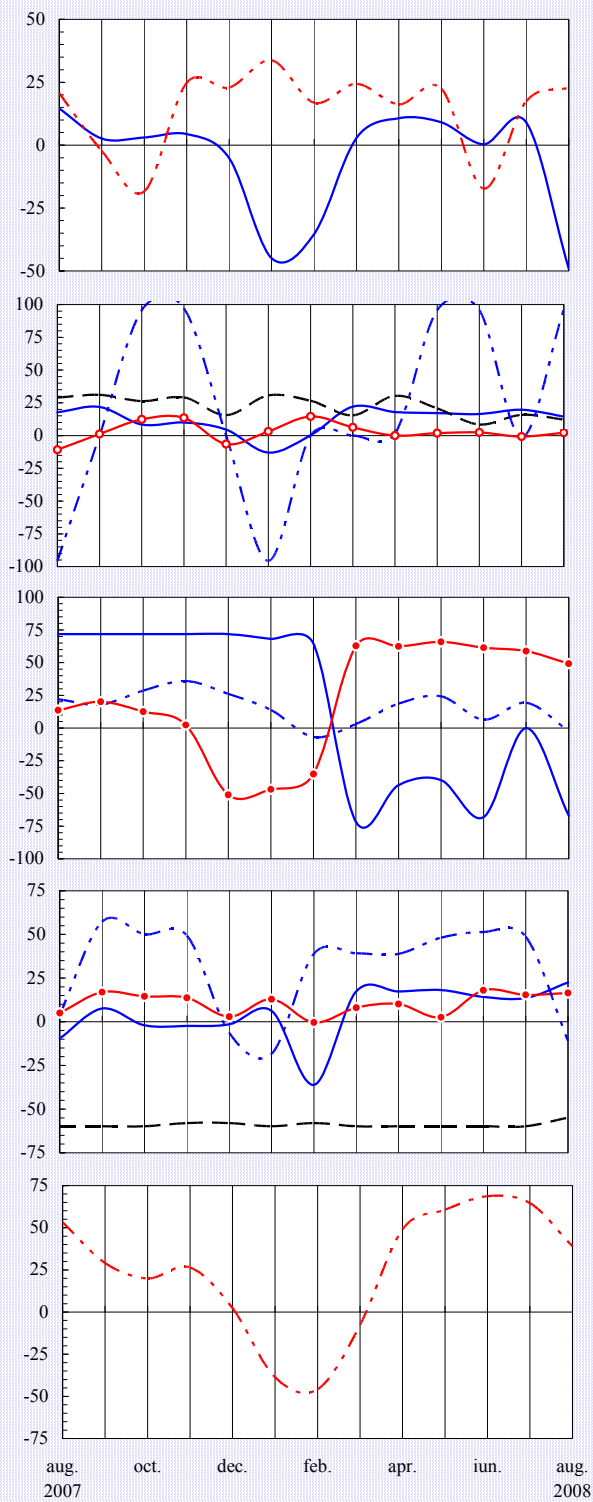
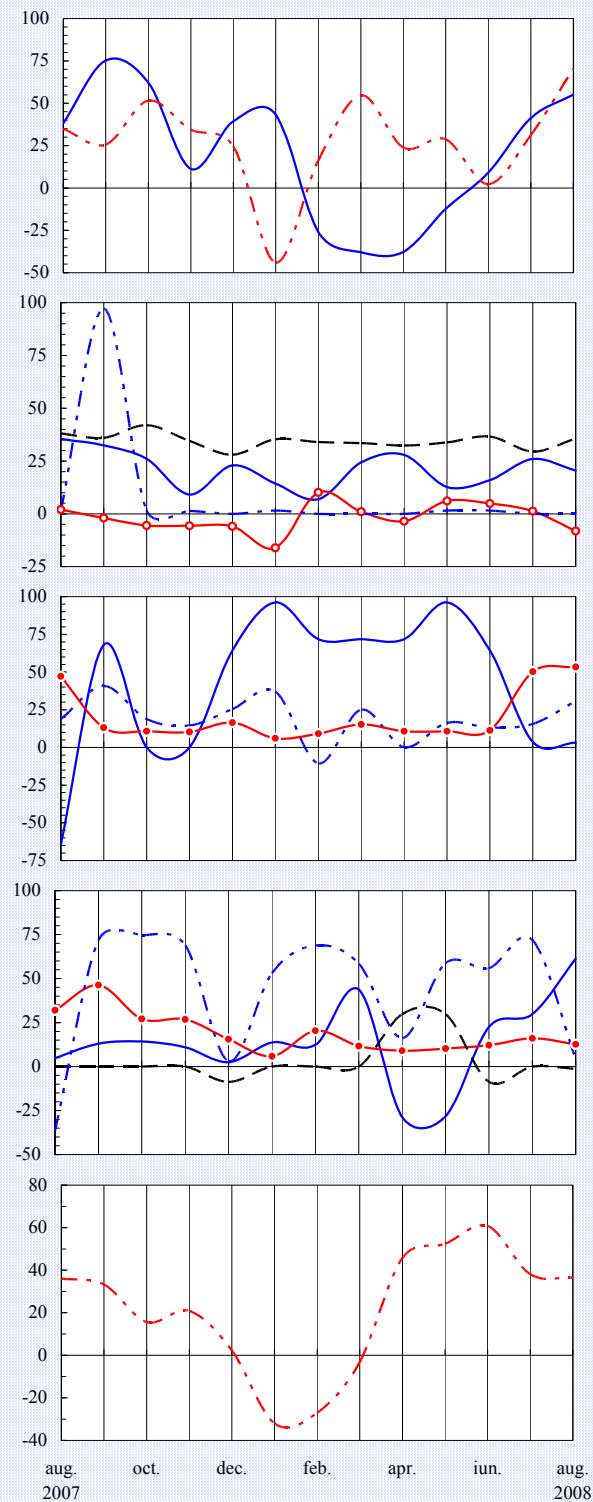
Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

(soldul opiniilor exprimate - %)

(soldul opiniilor exprimate - %)

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și se bazează pe un eșantion național reprezentativ la nivel județean (atât ca pondere, cât și ca structură pe ramuri). Începând cu luna august 2005, componența eșantionului a fost extinsă, numărul unităților selectate fiind în prezent de circa 420.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

- A** - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
- B** - alimentară și băuturi; produse din tutun;
- C** - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;
- D** - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;
- E** - edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport;
- F** - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;
- G** - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;
- H** - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;
- I** - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;
- J** - mașini și echipamente; mașini și aparate electrice;
- K** - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;
- L** - mijloace de transport;
- M** - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;
- N** - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se cere aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat etc.

Prin prelucrarea datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul acestora, prin diferența dintre totalul opiniilor ce se exprimă pentru "ascendent" ("mai mult decât suficient") și totalul opiniilor care se exprimă pentru "descendent" ("insuficient"). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este luat în calculul acestui sold.

Pentru agregarea datelor la nivel național, criteriul de ponderare utilizat este cifra de afaceri la data de 31 decembrie a anului anterior.

N o t ă

*Redactarea buletinului a fost finalizată la data de 18 august 2008.
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale
a României, redactarea și tehnoredactarea buletinului au fost realizate de
Direcția Studii și Publicații, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.*

internet: <http://www.bnro.ro>